

Hal kayıt sistemine dahil edilen ancak ticaret borsalarınca tescili yapılmayan tarım ürünlerinin alımı esnasında vergi kesintisi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[94-2012/484]-2565
Tarih	14.08.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-120[94-2012/484]-2565

14/08/2012

Konu : Hal kayıt sistemine dahil edilen ancak ticaret borsalarınca tescili yapılmayan tarım ürünlerinin alımı esnasında vergi kesintisi.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olarak tarım ürünleri üretimi, işlenmesi, ambalajlanması, depolanması, ticareti, ithalat ve ihracatı faaliyetiyle iştigal etmekte olduğunuz, bir kısım tarım ürünlerinin gerçek usulde vergi mükellefi olmayan çiftçilerden müstahsil makbuzu düzenlenmek suretiyle ticaret borsasına tescil ettirerek ve %2 oranında vergi tevkifatı yapılarak temin edildiği, ancak 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun gereği zirai ürünlerin sebze ve meyve hali kayıt sistemine kayıt edilerek künye (barkod) alınmasının zorunlu hale getirildiği gerekçesiyle ticaret borsası yetkililerince bu tip tarım ürünlerinin ticaret borsalarınca tescili işleminin kaldırıldığına tarafınıza bildirildiği belirtilerek bu şekilde hal kayıt sistemine dahil edilen ancak ticaret borsalarınca tescili

yapılmayan tarım ürünlerinin alımı esnasında vergi kesintisi yükümlülüğünüzün hangi oranda olduğu konusunda tereddüt hasıl olduğu anlaşılmakta olup konuyla ilgili Başkanlığımız görüşleri aşağıdaki gibidir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Vergi Tevkifatı" başlıklı 94'üncü maddesinin birinci fıkrasında; "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilânço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dâhil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmü yer almaktadır.

Aynı fıkranın 11 numaralı bendinde ise; "Çiftçilerden satın alınan ziraî mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden;

a) Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için,

i) Ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlar için % 1,

ii) (i) alt bendi dışında kalanlar için % 2,

b) Diğer ziraî mahsuller için,

i) Ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai mahsuller için % 2,

ii) (i) alt bendi dışında kalanlar için % 4,

...

vergi tevkifatı yapılır." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 11/03/2010 tarih 5957 sayılı Sebze Ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un "Toptancı haline bildirim, malların toptan ve perakende alım satımı" başlıklı 4. maddesinin sekizinci fıkrasında; "Toptancı hallerinde veya üretici örgütlerine satılan zirai ürün bedelleri üzerinden 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendi uyarınca yapılacak vergi tevkifat oranı, ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden yapılan tevkifat oranı olarak uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 15/09/1995 tarih ve 22405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 188 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin 2 no.lu (ab) bölümünde;

"ab) Toptancı Hallerinde Satılan Yaş Sebze ve Meyvelerin Alış Bedelleri Üzerinden Yapılacak Gelir Vergisi Tevkifatı:

552 Sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci maddesine göre, toptancı hallerinde satılan zirai ürün bedelleri üzerinden yapılacak gelir vergisi tevkifatında, ticaret borsalarında tescil ettirilerek alınıp-satılan zirai ürünlere ait oranların uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Bu hüküm uyarınca, toptancı hallerinde satın alınan zirai ürünlerin bedelleri üzerinden de yukarıda ("aa" bölümünde) belirtilen vergi oranlarına göre vergi tevkifatı yapılacaktır." açıklamaları yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; sebze ve meyve hali kayıt sistemine kayıt edilerek künye (barkod) alınması suretiyle tescilli yapılan zirai ürünlerin gerçek usulde vergi mükellefi olmayan çiftçilerden alımı esnasında ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden yapılan tevkifatla aynı oranda gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026